

**РОЗДІЛ 2. ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; СІМЕЙНЕ ПРАВО;
МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ТА МІЖНАРОДНЕ ПРАВО;
ГОСПОДАРСЬКЕ ТА ГОСПОДАРСЬКО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО**

УДК 347.7

DOI 10.31732/2708-339X-2026-19-A5

**МИРОВА УГОДА ЯК СПОСІБ АЛЬТЕРНАТИВНОГО
ВРЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СПОРІВ**

Герасименко О.О.,

*доктор філософії в галузі права,
доцент кафедри державно-правових дисциплін
Університет економіки та права «КРОК»,
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, Україна, 03113,
e-mail: gerasimenkoo@krok.edu.ua,
ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-9170-0672>*

Таран С.В.,

*Студентка III курсу спеціальності 081 «Право»
Сумського державного університету,
секретар суду, Роменський міськрайонний суд Сумської області
м. Ромни, Сумська обл., 42000,
e-mail: taransvitlana2005@gmail.com,
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-2946-170X>*

**SETTLEMENT AGREEMENT AS A METHOD OF ALTERNATIVE
DISPUTE RESOLUTION IN COMMERCIAL DISPUTES**

Gerasymenko O.O.,

*Doctor of philosophy in law,
Associate Professor of the Department
of State and Legal Disciplines, «KROK» University,
Kyiv, Tabirna St., 30-32, Ukraine, 03113,
e-mail: gerasimenkoo@krok.edu.ua,
ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-9170-0672>*

Taran S.V.,

*Third-year student of specialty 081 «Law»
of Sumy State University,
secretary court of the Romny city district court of Sumy region,
Romny, Sumy region, 42000,
e-mail: taransvitlana2005@gmail.com,
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-2946-170X>*

Анотація. Мирова угода є одним із найбільш ефективних інструментів альтернативного врегулювання господарських спорів, що поєднує у собі гнучкість переговорного процесу та юридичну визначеність судового рішення. В умовах зростання навантаження на судову систему та підвищення вартості судового розгляду особливої актуальності набувають позасудові та мирові процедури, спрямовані на швидке, економічне й взаємовигідне врегулювання конфліктів між суб'єктами господарювання. Мирова угода дозволяє сторонам самостійно визначити прийнятні умови врегулювання спору з урахуванням їхніх комерційних інтересів, зберегти ділові відносини та мінімізувати репутаційні ризики.

У статті досліджується правова природа мирової угоди в господарському процесі, її місце в системі альтернативних способів вирішення спорів, а також співвідношення із такими інститутами, як медіація

та третейський розгляд. Проаналізовано нормативно-правове регулювання укладення, затвердження та виконання мирової угоди відповідно до положень Господарського процесуального кодексу України, а також визначено процесуальні наслідки її затвердження судом. Особливу увагу приділяється вимогам до змісту мирової угоди, межах диспозитивності сторін і підставам для відмови суду у її затвердженні.

Автором розкрито переваги мирової угоди як способу оптимізації строків розгляду справи, зниження фінансових витрат та забезпечення конфіденційності врегулювання спору. Водночас окреслено потенційні ризики зловживань процесуальними правами, проблемні аспекти виконання мирових угод та питання їх оскарження. На підставі аналізу судової практики сформульовано висновки щодо ефективності застосування цього інституту у господарських спорах.

У результаті дослідження обґрунтовано, що мирова угода виступає дієвим механізмом реалізації принципу диспозитивності та сприяє формуванню сучасної культури врегулювання спорів у сфері господарювання. Її активніше застосування відповідає тенденціям розвитку правової системи України та міжнародним стандартам альтернативного вирішення спорів, забезпечуючи баланс між приватними інтересами сторін і завданнями господарського судочинства.

Ключові слова: мирова угода; господарські спори; медіація; компроміс; процесуальна економія; диспозитивність у господарському процесі; договірне регулювання спорів, господарське право.

Формул: 0; рис.: 0, табл.: 0, бібл.: 8.

Abstract. A settlement agreement is one of the most effective instruments of alternative settlement of economic disputes, combining the flexibility of the negotiation process and the legal certainty of a court decision. In the context of increasing burden on the judicial system and increasing costs of litigation, out-of-court and conciliatory procedures aimed at quick, economical and mutually beneficial settlement of conflicts between business entities are becoming particularly relevant. A settlement agreement allows the parties to independently determine acceptable terms for settling a dispute, taking into account their commercial interests, preserve business relations and minimize reputational risks. The article examines the legal nature of a settlement agreement in the economic process, its place in the system of alternative dispute resolution methods, as well as its relationship with institutions such as mediation and arbitration. The regulatory and legal regulation of the conclusion, approval and implementation of a settlement agreement in accordance with the provisions of the Commercial Procedural Code of Ukraine is analyzed, and the procedural consequences of its approval by the court are also determined. Special attention is paid to the requirements for the content of a settlement agreement, the limits of the parties' discretion and the grounds for the court's refusal to approve it.

The author reveals the advantages of a settlement agreement as a way to optimize the terms of consideration of the case, reduce financial costs and ensure the confidentiality of dispute resolution. At the same time, potential risks of abuse of procedural rights, problematic aspects of the implementation of settlement agreements and issues of their appeal are outlined. Based on the analysis of judicial practice, conclusions are formulated regarding the effectiveness of the application of this institution in economic disputes.

As a result of the study, it is substantiated that a settlement agreement is an effective mechanism for implementing the principle of discretion and contributes to the formation of a modern culture of dispute resolution in the field of business. Its more active application corresponds to the trends in the development of the legal system of Ukraine and international standards of alternative dispute resolution, ensuring a balance between the private interests of the parties and the tasks of economic litigation.

Keywords: settlement agreement; commercial disputes; mediation; compromise; procedural economy; dispositivity in commercial proceedings; contractual regulation of disputes, commercial law.

Formulas: 0; fig.: 0, tabl.: 0, bibl.: 8.

Постановка проблеми. Інститут мирової угоди у господарському процесі є важливим засобом врегулювання спорів між суб'єктами господарювання та реалізації принципу диспозитивності судочинства. Його застосування сприяє більш швидкому та ефективному вирішенню конфліктів, зменшенню навантаження на судову систему і забезпеченню досягнення взаємоприйняттого результату для сторін. Разом з тим, практика укладення та затвердження мирових угод у господарському судочинстві

свідчить про наявність низки теоретичних і практичних проблем, пов'язаних із визначенням їх правової природи, меж автономії волі сторін, а також особливостей судового контролю за змістом таких угод. У зв'язку з цим постає потреба у глибшому науковому осмисленні місця та ролі мирової угоди у системі господарського процесуального права.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика мирової угоди у господарському процесі неодноразово привертала увагу вітчизняних науковців.

Окремі аспекти її правової природи, процесуального значення, порядку укладення та затвердження досліджувалися у працях учених у галузі господарського процесуального права. У науковій літературі аналізуються питання співвідношення мирової угоди з принципом диспозитивності, її місця серед альтернативних способів врегулювання спорів, а також особливостей здійснення судового контролю за умовами таких угод. Значна увага також приділяється дослідженню практики застосування положень Господарського процесуального кодексу України щодо затвердження мирових угод.

Не вирішені раніше частини загальної проблеми. Попри наявність значної кількості наукових досліджень, присвячених загальним аспектам альтернативного врегулювання спорів та реалізації диспозитивних засад господарського процесу, низка питань залишається недостатньо розробленою. Зокрема, у доктрині відсутній єдиний підхід до визначення правової природи мирової угоди, меж автономії волі сторін під час її укладення, а також критеріїв оцінки судом допустимості її умов. Публікації останніх років здебільшого зосереджені на аналізі окремих проблем правозастосування та судової практики, пов'язаних із затвердженням мирових угод у господарському судочинстві. Водночас комплексні дослідження мирової угоди як самостійного правового інституту, що поєднує матеріально-правові та процесуальні елементи та виступає формою реалізації автономії волі сторін у межах господарського процесу, залишаються поодинокими, що зумовлює необхідність подальшого наукового дослідження цієї проблематики.

Формулювання мети. Метою статті слід вважати визначення, на основі аналізу наукової літератури, нормативно-правових джерел та судової практики, основних підходів до розуміння правової природи мирової угоди у господарському процесі, а також комплексний аналіз мирової угоди як способу альтернативного

врегулювання господарських спорів, визначення її місця в системі засобів захисту прав суб'єктів господарювання та з'ясування особливостей її правозастосування. Для досягнення поставленої мети використано сукупність загальнонаукових і спеціально-юридичних методів пізнання, зокрема системно-структурний, формально-юридичний, порівняльно-правовий, а також метод аналізу судової практики, що дозволило комплексно дослідити нормативні засади укладення та затвердження мирових угод у господарському судочинстві. Наукова новизна одержаних результатів полягає у формулюванні авторського підходу до розуміння мирової угоди як комплексного правового феномену, що поєднує матеріально-правові та процесуальні елементи та виступає самостійною формою реалізації автономії волі сторін у межах господарського судочинства. У статті запропоновано уточнення критеріїв допустимості умов мирової угоди з урахуванням необхідності забезпечення балансу приватних і публічних інтересів, а також обґрунтовано доцільність розширення механізмів стимулювання її укладення на різних стадіях господарського процесу. Отримані висновки спрямовані на вдосконалення правового регулювання та практики застосування мирових угод у сфері господарських правовідносин.

Виклад основного матеріалу. Мирова угода у господарському процесі України виступає складним правовим явищем, що поєднує матеріально-правові та процесуальні елементи й відображає трансформацію сучасної моделі господарського судочинства у напрямі посилення диспозитивності та розвитку примирних процедур. Нормативною основою її укладення та затвердження є положення Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України), насамперед стаття 192, яка визначає мирову угоду як домовленість сторін, спрямовану на врегулювання спору на підставі взаємних поступок. Водночас законодавець допускає можливість виходу

сторін за межі предмета спору за умови непорушення прав та інтересів третіх осіб, що істотно розширює межі процесуальної автономії учасників господарських правовідносин.

Аналіз сучасних наукових досліджень свідчить про значний інтерес учених до інституту мирової угоди як одного із способів альтернативного врегулювання спорів у господарському процесі. Зокрема, у статті С. Ф. Гута «Мирова угода в господарському судочинстві» досліджено правову природу мирової угоди, її процесуальне значення та особливості затвердження судом, а також підкреслено її роль як примирної процедури у господарському судочинстві [1]. Важливий внесок у дослідження цієї проблематики зробили також Я. В. Лазур, В. В. Заборовський та П. П. Черевко, які у праці «Мирова угода в цивільному та господарському процесі: порівняльний аспект дослідження» здійснили порівняльний аналіз застосування мирової угоди у різних галузях процесуального права та визначили її значення як ефективного способу примирення сторін і завершення судового провадження. У науковій літературі також звертається увага на процесуальні особливості укладення та затвердження мирової угоди, її зв'язок із принципом диспозитивності господарського процесу та роль у зменшенні навантаження на судову систему [2]. Незважаючи на наявність значної кількості наукових праць, окремі аспекти правового регулювання та практичного застосування мирової угоди у господарських спорах залишаються дискусійними та потребують подальшого наукового дослідження.

Конституційні засади можливості врегулювання господарських спорів шляхом укладення мирової угоди впливають із положень Конституції України. Зокрема, відповідно до статті 8 Основного Закону, в Україні визнається і діє принцип верховенства права, який передбачає справедливість, розумність та пропорційність правового регулювання, а також сприяє застосуванню гнучких механізмів вирішення правових конфліктів,

у тому числі альтернативних.

Важливе значення має також стаття 55 Конституції України, яка гарантує кожному право на захист своїх прав і свобод у суді. Зміст цього положення тлумачиться таким чином, що особа має не лише право звернутися до суду, але й право розпоряджатися своїми матеріальними та процесуальними правами в межах судового процесу. Саме тому сторони господарського спору можуть реалізувати принцип диспозитивності та врегулювати конфлікт шляхом укладення мирової угоди.

Крім того, стаття 124 Конституції України визначає, що правосуддя в Україні здійснюється виключно судами. У межах судового провадження суд має повноваження сприяти примиренню сторін та затверджувати мирові угоди, якщо вони не суперечать закону та не порушують права інших осіб. Це створює конституційну основу для застосування мирової угоди як ефективного інструменту врегулювання господарських спорів [3].

Правова природа мирової угоди залишається дискусійною у сучасній доктрині. З одного боку, вона має ознаки цивільно-правового договору, оскільки ґрунтується на вільному волевиявленні сторін і передбачає зміну або припинення їхніх матеріальних прав та обов'язків. З іншого боку, її укладення відбувається в межах судового провадження, а юридична сила та можливість примусового виконання виникають лише після затвердження судом. Саме ухвала суду про затвердження мирової угоди зумовлює закриття провадження у справі та надає їй статус виконавчого документа. Така подвійна природа обумовлює необхідність комплексного підходу до її дослідження як особливої процесуальної конструкції, що опосередковує припинення спору без прийняття рішення по суті.

Аналіз сучасної судової практики свідчить про поступове посилення ролі судового контролю за змістом мирових угод. Суд перевіряє не лише формальну відповідність угоди вимогам закону, а й реальність взаємних поступок,

добросовісність волевиявлення сторін, відсутність порушення прав третіх осіб та публічних інтересів. Така тенденція зумовлена необхідністю запобігання зловживанням процесуальними правами, зокрема використанню мирової угоди для уникнення виконання імперативних норм чи легалізації сумнівних правочинів. Водночас надмірне втручання суду у зміст домовленостей може нівелювати диспозитивну природу цього інституту, що вимагає чіткого окреслення меж судового контролю.

Важливе значення для розвитку альтернативних способів вирішення спорів в Україні має Закон України «Про медіацію» від 16.11.2021 № 1875-ІХ. Зазначений нормативно-правовий акт визначає правові засади та порядок проведення медіації як позасудової процедури врегулювання конфліктів, а також встановлює її основні принципи, статус медіатора та вимоги до його підготовки. Відповідно до положень цього Закону, медіація розглядається як добровільна, конфіденційна та структурована процедура, під час якої сторони за допомогою нейтрального посередника – медіатора – намагаються врегулювати спір шляхом переговорів і досягнення взаємоприйнятного рішення. При цьому дія Закону поширюється, зокрема, і на господарські правовідносини, що створює додаткові можливості для суб'єктів господарювання врегульовувати конфлікти без тривалого судового розгляду та сприяє розвитку альтернативних способів вирішення спорів у сфері господарської діяльності [4].

У контексті розвитку альтернативних способів вирішення спорів мирова угода посідає особливе місце, оскільки поєднує переваги позасудового компромісу з гарантіями державного примусу. Після прийняття спеціального законодавства про медіацію актуалізувалося питання інтеграції результатів медіаційної процедури у господарський процес. Мирова угода може виступати процесуальною формою закріплення домовленостей, досягнутих сторонами за участю медіатора, що забезпечує їх

легітимацію та можливість примусового виконання. Таким чином, вона функціонує як механізм взаємодії судового та позасудового врегулювання спорів, сприяючи формуванню комплексної моделі альтернативного правосуддя.

Разом із тим, аналіз правозастосування виявляє низку проблемних аспектів. Серед них – відсутність уніфікованих підходів до визначення істотних умов мирової угоди, неоднаковість судової практики щодо оцінки взаємних поступок, а також складнощі виконання ухвал про її затвердження у випадку нечіткого формулювання зобов'язань. Крім того, потребує більш детального нормативного врегулювання порядок укладення мирової угоди на стадіях апеляційного та касаційного перегляду, а також у процесі виконання судового рішення. Хоча чинне законодавство формально допускає таку можливість, відсутність конкретизованих процедурних механізмів зумовлює неоднозначність правозастосування.

У зв'язку з цим доцільним є формулювання низки наукових пропозицій, інтегрованих у загальну концепцію вдосконалення інституту мирової угоди. По-перше, на нормативному рівні варто конкретизувати її істотні умови, зокрема щодо предмета, способу, строків та механізмів виконання зобов'язань, що підвищить правову визначеність і мінімізує ризики подальших спорів. По-друге, доцільно законодавчо закріпити орієнтовні критерії оцінки мирової угоди судом, визначивши баланс між перевіркою законності та повагою до автономії волі сторін. По-третє, потребує розвитку механізм процесуальної трансформації результатів медіації у мирову угоду, що сприятиме системній інтеграції альтернативних процедур у господарське судочинство.

Питання примирення сторін у правовій системі досліджувалося також у наукових працях вітчизняних учених. Зокрема, А.С. Цибуляк-Кустевич у дисертаційному дослідженні «Мирова юстиція» розглядає інститут примирення як важливий елемент розвитку сучасної

системи правосуддя. Авторка наголошує, що мирова юстиція історично спрямована на досягнення компромісу між сторонами спору та відновлення соціальної рівноваги без тривалого судового протистояння. У цьому контексті механізми примирення, зокрема укладення мирових угод, розглядаються як ефективний інструмент зниження навантаження на судову систему та забезпечення більш швидкого й взаємовигідного врегулювання правових конфліктів. Такий підхід підтверджує важливість розвитку альтернативних способів вирішення спорів у сучасному господарському процесі [5, с. 184–185].

Проблематика розвитку інститутів примирення та спрощених форм правосуддя також розглядається у наукових і практичних публікаціях. Зокрема, В. Вільгушинський у статті «Мирове судочинство: зарубіжний досвід та українські реалії» зазначає, що одним із важливих напрямів реформування судової системи є впровадження механізмів, спрямованих на зменшення навантаження на суди та забезпечення більш оперативного вирішення правових конфліктів. Автор підкреслює, що використання примирних процедур і спрощених форм розгляду спорів сприяє підвищенню доступності правосуддя, пришвидшенню розгляду справ та відновленню довіри суспільства до судової влади. У цьому контексті інститути примирення, зокрема укладення мирових угод, можуть виступати ефективним інструментом врегулювання правових конфліктів та важливим елементом модернізації судової системи України [6].

Варто зазначити, що в умовах цифровізації правосуддя особливої актуальності набуває можливість укладення та подання мирової угоди з використанням електронних засобів зв'язку та кваліфікованого електронного підпису. Запровадження чітких процедур електронного оформлення таких угод відповідатиме принципу процесуальної економії та сучасним потребам суб'єктів господарювання. У перспективі це сприятиме підвищенню доступності правосуддя

та оперативності розгляду справ.

Отже, мирова угода у господарському процесі України є не лише засобом завершення конкретного спору, а й важливим елементом модернізації всієї системи господарського судочинства. Її ефективність залежить від належного нормативного регулювання, узгодженої судової практики та розвитку наукових підходів до розуміння її комплексної правової природи. Інтеграція запропонованих наукових положень у законодавство та правозастосування сприятиме формуванню сталої культури примирення у сфері господарювання, забезпечуючи баланс приватних і публічних інтересів та підвищуючи рівень довіри до судової системи [7, с. 213].

Подальший розвиток інституту мирової угоди вимагає також осмислення її крізь призму принципів господарського судочинства, закріплених у Господарському процесуальному кодексі України. Зокрема, принципи змагальності, пропорційності та добросовісності набувають особливого значення в процедурі затвердження мирової угоди, оскільки саме в межах їх реалізації забезпечується баланс між автономією волі сторін і завданням суду щодо справедливого та ефективного захисту прав і законних інтересів учасників господарських правовідносин. Мирова угода, будучи проявом диспозитивності, водночас не може суперечити імперативним нормам законодавства чи порушувати засади публічного порядку, що зумовлює необхідність системного тлумачення відповідних процесуальних положень.

У теоретичному вимірі доцільним є розгляд мирової угоди як особливої форми реалізації принципу автономії волі у сфері господарювання, яка трансформується з матеріально-правової площини у процесуальну. Такий підхід дозволяє обґрунтувати її подвійний характер: з одного боку, вона виступає правочином, що змінює чи припиняє господарські зобов'язання; з іншого – є процесуальним актом, який спричиняє припинення судового провадження. У цьому контексті мирова угода може розглядатися як юридичний

факт складної структури, що поєднує елементи договору та судового акта, а її ефективність визначається узгодженістю матеріально-правових і процесуальних наслідків.

Важливим напрямом наукового аналізу є також співвідношення мирової угоди з іншими альтернативними способами вирішення спорів, насамперед із медіацією, нормативне регулювання якої закріплено у Закон України «Про медіацію». На відміну від медіаційної угоди, яка має приватноправовий характер і не потребує обов'язкового судового затвердження, мирова угода інтегрується у процесуальну форму господарського судочинства, набуваючи статусу виконавчого документа після її схвалення судом. Таким чином, мирова угода виступає своєрідним «процесуальним мостом» між позасудовими процедурами врегулювання спорів та механізмом державного примусу, забезпечуючи легітимацію досягнутих домовленостей.

Окремої уваги потребує питання допустимості умов мирової угоди в аспекті захисту прав третіх осіб та публічних інтересів. Судова практика демонструє тенденцію до посилення контролю за змістом домовленостей сторін, особливо у справах, що стосуються державного чи комунального майна, корпоративних прав або зобов'язань із публічним елементом. У таких випадках мирова угода не може бути інструментом обходу імперативних норм або засобом штучного створення переваг для однієї зі сторін. Водночас необхідно уникати формалізму, який обмежує можливості сторін гнучко врегульовувати спірні правовідносини, оскільки надмірне втручання суду може нівелювати саму сутність примирної процедури.

У контексті європейської інтеграції України доцільно враховувати досвід держав – членів Європейського Союзу щодо стимулювання укладення мирових угод на різних стадіях процесу. Порівняльно-правовий аналіз свідчить про ефективність моделей, у межах яких суд активно сприяє примиренню сторін,

зберігаючи при цьому нейтральність і не втручаючись у зміст домовленостей понад необхідне. Імплементация відповідних підходів у національне законодавство сприятиме гармонізації господарського процесу з європейськими стандартами альтернативного правосуддя [7].

Медіація в господарському процесі – це не просто альтернативний інструмент, а сучасний комплексний механізм, який дозволяє забезпечити баланс між економічними інтересами сторін, швидкістю правового захисту та збереженням ділових відносин. Її розвиток в Україні свідчить про поступовий перехід до європейських стандартів вирішення спорів та формування зрілої правової культури у сфері господарської діяльності. З огляду на інтенсивні трансформації у сфері економіки та правосуддя, роль медіації лише зростатиме, а її ефективність залежатиме від рівня правової обізнаності бізнес-середовища, професійності медіаторів та подальшої інтеграції альтернативних процедур у національну систему правосуддя [8, с. 54].

Перспективним напрямом удосконалення інституту мирової угоди є запровадження додаткових процесуальних стимулів для її укладення. Такими стимулами можуть бути диференційований розподіл судових витрат, можливість повернення частини сплаченого судового збору, а також скорочені строки розгляду заяв про затвердження угоди. Подібні механізми сприятимуть формуванню сталої практики добровільного врегулювання спорів та зменшенню навантаження на господарські суди.

Висновки. Узагальнюючи результати дослідження, доцільно констатувати, що мирова угода у господарському процесі виступає самостійним та багатофункціональним правовим інститутом, який поєднує приватноправову природу домовленості сторін із процесуальною формою її реалізації та обов'язковим судовим контролем. Такий дуалістичний характер зумовлює її особливе місце в системі засобів альтернативного врегулювання

господарських спорів, адже мирова угода одночасно є проявом диспозитивності учасників процесу та інструментом забезпечення публічного інтересу в дотриманні законності.

Аналіз положень Господарського процесуального кодексу України та практики їх застосування свідчить про наявність низки теоретичних і прикладних проблем, пов'язаних із визначенням меж автономії волі сторін, критеріями допустимості умов мирової угоди, обсягом судового контролю під час її затвердження, а також забезпеченням балансу прав та інтересів інших учасників господарських правовідносин. Наявність різних підходів у судовій практиці актуалізує потребу в її уніфікації та виробленні єдиних методологічних

орієнтирів правозастосування.

Подальший розвиток інституту мирової угоди має ґрунтуватися на вдосконаленні нормативного регулювання з урахуванням принципів правової визначеності, пропорційності та процесуальної економії, а також на формуванні доктринально обґрунтованих критеріїв оцінки її змісту і правових наслідків. Комплексне поєднання законодавчих змін, узагальнення судової практики та розвитку наукової доктрини сприятиме підвищенню ефективності альтернативного врегулювання господарських спорів, зміцненню стабільності господарського обороту та утвердженню культури примирення як важливої складової сучасної правової системи України.

Література:

1. Гута С. Ф. Мирова угода в господарському судочинстві. *Правова держава*. 2024. URL: <https://pd.onu.edu.ua/article/view/311960> (дата звернення: 11.01.2026).
2. Лазур Я. В., Заборовський В. В., Черевко П. П. Мирова угода в цивільному та господарському процесі: порівняльний аспект дослідження. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. URL: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/294415> (дата звернення: 11.01.2026).
3. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 11.01.2026).
4. Про mediaцію : Закон України від 16.11.2021 № 1875–ІХ. *Відомості Верховної Ради України*. 2022. № 2. Ст. 15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text> (дата звернення: 11.01.2026).
5. Цибуляк-Кустевич А. С. Мирова юстиція : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2016. 275 с.
6. Вільгушинський В. Мирове судочинство: зарубіжний досвід та українські реалії. *Юридична газета*. 2015. 18 черв. № 24–25 (470–471). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/mirove-sudochinstvo.html> (дата звернення: 11.01.2026).
7. Мелех Л. О. Окремі питання mediaції у господарському судочинстві. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: Юридичні науки. 2020. Т. 7. № 2. С. 209–215. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/sep/22160/34.pdf> (дата звернення: 11.01.2026).
8. Герасименко О. О. Правові засади та ефективність mediaції у вирішенні господарських спорів. *Legal Bulletin*. 2025. Вип. 4 (18). С. 51–56. URL: <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/9764> (дата звернення: 11.01.2026).

References:

1. Huta S. F. Myrova uhoda v hospodarskomu sudochynstvi. *Pravova derzhava*. 2024. URL: <https://pd.onu.edu.ua/article/view/311960> (accessed: 11.01.2026) [in Ukrainian].
2. Lazur Ya. V., Zaborovskyi V. V., Cherevko P. P. Myrova uhoda v tsyvilnomu ta hospodarskomu protsesi: porivniialnyi aspekt doslidzhennia. *Analitychno-porivniialne pravoznavstvo*. 2023. URL: <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/294415> (accessed: 11.01.2026) [in Ukrainian].
3. Konstytutsiia Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96-VR. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1996. № 30. St. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (accessed: 11.01.2026) [in Ukrainian].
4. Pro mediatsiiu : Zakon Ukrainy vid 16.11.2021 № 1875–ІХ. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2022. № 2. St. 15. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text> (accessed: 11.01.2026) [in Ukrainian].
5. Tsybuliak-Kustevych A. S. Myrova yustytisia : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.10 / Natsionalnyi yurydychnyi universytet imeni Yaroslava Mudroho. Kharkiv, 2016. 275 p. [in Ukrainian].
6. Vilhushynskiy V. Myrove sudochynstvo: zarubizhnyi dosvid ta ukrainski realii. *Yurydychna hazeta*. 2015. 18 chervnia. № 24–25 (470–471). URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/mirove-sudochinstvo>.

html (accessed: 11.01.2026) [in Ukrainian].

7.Melekh L. O. Okremi pytannia mediatsii u hospodarskomu sudochnstvi. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika"*. Serii: Yurydychni nauky. 2020. Vol. 7, № 2. P. 209–215. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2020/sep/22160/34.pdf> (accessed: 11.01.2026) [in Ukrainian].

8.Herasymenko O. O. Pravovi zasady ta efektyvnist mediatsii u vyrishenni hospodarskykh sporiv. *Legal Bulletin*. 2025. Issue 4 (18). P. 51–56. URL: <https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/9764> (accessed: 11.01.2026) [in Ukrainian].

Стаття надійшла до друку 12 лютого 2026 року